

Alma Mater Carolina Pragensis. Vybor svdectvi cizich navstevniku. Sestavili: prof. PhDr. Josef Polisensky, DrSc., PhDr. Marie Stemberkova Vydala Univerzita Karlova, Praha 1988 s. 223

Wydany w 1988 roku kolejny tom prac poświęconych dziejom Uniwersytetu im. Karola IV w Pradze zawiera listy i fragmenty pamiętników lub opisów podróży osób, które odwiedziły tę uczelnię między 1399 a 1984 rokiem. Książka składa się z niewielkiego wstępu (5 stron) informującego o dziejach uniwersytetu im. Karola i kolegium jezuickiego Clementinum oraz 45 wspomnianych już tekstów. Wyszły one spod pióra następujących osób: Ulberta Decembrino, włoskiego humanisty i dyplomaty w służbie Gian Galeazza Viscontino (list z 1399), Jana Stojkovicza z Dubrownika (1440), Aneasa Silviusa Piccolominiego, późniejszego papieża Piusa II (1458), Johannesesa Butzbacha, późniejszego przeora benedyktynów w Laachu (około 1500), Sebastiana Munstera, teologa, matematyka i geografą, profesora uniwersytetów w Bazylei i Heidelbergu (1550), Fynesa Morysona, angielskiego podróżnika i literata (1591), Samuela Lewkonara, również angielskiego podróżnika ale katolika (1600), Fryderyka V, elektora Palatynatu i króla Czech (1619), Francisco de Fonesca, dyplomaty portugalskiego (1707), Moriza Johana Vogta, cystersa z klasztoru w Plasich w Bawarii (1712), Emanuela Swedenborga, szwedzkiego mineraloga i paleontologa (1733/4), Richarda Pococka, angielskiego historyka specjalizującego się w historii starożytnej krajów Bliskiego Wschodu (1745) Jerzego Fostera, podróżnika, uczestnika wypraw kapitana Cooka, profesora historii naturalnej w uniwersytecie wileńskim (1784), Francisco de Miranda, Wenezuelczyka, uczestnika wojny o wyzwolenie USA, Wielkiej Rewolucji Francuskiej i przywódcy rewolucji we własnej ojczyźnie (1785) Wolfganga Amadeusza Mozarta (1787), Johana Meermana, holenderskiego podróżnika (1791/2), Johanna Gottfieda Deume, niemieckiego literata i zawodowego oficera służącego w armii angielskiej a potem rosyjskiej (brał udział w szturmie Pragi w 1794 roku) list z przełomu 1801/2, Adama Neale'a, Szkota, lekarza w armii brytyjskiej (1818), Karoliny Pichlerovej, wiedeńskiej literatki (około 1820), Georga Wilhelma Friedricha Hegla (1824), Juliana Albina Moszyńskiego, polskiego lekarza (1838/39), Augusta Schleichera (około 1850), Karla Augusta Varnhagena von Ense, austriackiego dyplomaty (1857), Aleksandra Pypina, literata rosyjskiego (1858/9), Luisa Legera, francuskiego bohemy (1867), Ludwika Mierosławskiego (1867), Ernesta Denisa, francuskiego historyka i sławisty (1878), Antona Trstenjaka, słoweńskiego folklorysty (1884), Georga Brandesa, duńskiego historyka literatury

(1892), Orazio Pedrazzi, włoskiego dyplomaty i eseisty (1932), Ricardo Selvi, włoskiego pisarza (1938), Reginalda R. Bettsa, slawisty osiadłego w Londynie (1948), Catheriny Duncan-Copillet, australijskiej pisarki (1948), oraz kilka notatek współczesnych literatów i polityków, gości uniwersytetu jak: N. Kondratowica, dziekana wydziału filologicznego uniwersytetu im. Łomonosowa (1956), Raymonda Hanforta, Presidenta of Moravian College, Bethlehem, Pensylwania (1961), Luoisia Aragona (1962), Sergieja Aniczkowa, nestora rosyjskich farmaceutów mieszkającego w Leningradzie (1963), profesorów medycyny z Moskwy Wasyla Parin (1964) i Leona Sabady (1968), V. Fedosejewa, prorektora uniwersytetu im. Łomonosowa (1968), Fidela Castro Ruz (1972), Victora Lucien Tape, profesora historii w Sorbonie (1972) i Javiera Perez de Cuellar, Sekretarza Generalnego ONZ (1984).

Wydawcy nie poinformowali, jakimi kryteriami kierowali się przy kwalifikowaniu do publikowania wybranych tekstów. Wydaje się, że sugerowali się sławą autora lub miejscem jego zamieszkania. Zwłaszcza czynnik geograficzny jest wyraźnie eksponowany. Zostały zamieszczone listy podróżników z wielu krajów, które utrzymywały raczej sporadyczne kontakty z praską Karoliną. Rodzi się więc pytanie o cel i przeznaczenie tego pięknie wydanego tomu oraz jego przydatność do badań naukowych. Zawiera on, jak już pisaliśmy, tylko wybór listów i fragmenty pamiętników. Teksty te były już przeważnie znane badaczom dziejów obu praskich uczelni. Opublikowanie ich nie wnosi więc nowych elementów do tych badań.

Publikacja przyczyniła się jednak do upowszechnienia opinii o obu praskich uczelniach sformułowanych przez wielu wybitnych uczonych, intelektualistów i dyplomatów. Ma więc recenzowana książka przyczynić się do spopularyzowania dziejów praskiego uniwersytetu. Wydawcy starali się starannie przygotować teksty przeznaczone do publikowania. Zostały one poprzedzone krótkimi biogramami ich autorów, zaopatrzone w przypisy. Nie ustrzegli się jednak usterek i błędów jak np. w biogramie Jerzego (Georga) Fostera, w którym pominięto zupełnie jego pobyt w Wilnie, liczne związki z Polską. Został przedstawiony jako wyłącznie niemiecki uczony.

Bardzo staranna szata graficzna, dobrej jakości papier, mają też zachęcić czytelników do sięgania po tę książkę.